

N:o 8.

Ank. till Riksd. Kansli d. 18 April 1868, kl. 10 f. m.

*Konstitutions-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om
ändring i Riksdags-ordningens 21 och 22 §§.*

Riksdagens Andra Kammare har till Utskottets behandling hänvisat en derstädes väckt motion (N:o 327), uti hvilken Herr *Falkman* föreslagit, att Riksdags-ordningens 21 §, med upphäfvande af hvad der finnes stadgadt om en ovilkorlig förpligtelse för den, som blifvit vald till ledamot af Andra Kammaren, att åtaga sig ett sådant uppdrag, måtte erhålla följande lydelse: "Vill riksdagsman, som för Andra Kammaren vald blifvit, befattningen sig afsäga, vare han dertill berättigad. Afsägelse af riksdagsmannauppdrag, som göres vid sjelfva valtillfället eller sist inom åtta dagar derefter, anmäles hos valförrättaren, som ombesörje att nytt val i laga ordning skyndsamt företages. Sker afsägelse sedermera eller mellan riksdagar, må anmälan derom göras hos Konungens Befallningshafvande, som, på sätt i § 28 mom. 2 är föreskrifvet, föranstaltar att nytt val ofördröjligen varder anställdt." I öfverensstämmelse härmed har ock blifvit föreslaget, att Riksdags-ordningens 22 § 3 mom., hvilket innehåller föreskrifter om huru klagan föres öfver beslut, hvarigenom gjord afsägelse af riksdagsmannauppdrag ej blifvit godkänd, måtte ur grundlagen utgå.

Det stadgande, hvilket motionären velat, såsom obilligt, onödigt och rent af skadligt, från grundlagen utesluta, är ingen nyhet inom vår lagstiftning. Innan det fick sin nuvarande plats, har det förekommit i 17 § af 1810 års Riksdags-ordning och före denna i Riksdags-ordningen af år 1723. Här är alltså fråga om en sedan lång tid tillbaka i vår statsrätt rotfästad grundsats, som utan tvifvel har sin källa i insigten derom, att det är på medborgares förtroende som representantskapet bör grundas, men att denna grundval kunde komma att saknas, derest det tilläts dem, hvilka på grund af ett sådant förtroende blefve till riksdagsmän valda, att af hvarjehanda orsaker undandraga sig det arbete i det allmännas tjänst, man af dem fordrade. Derjemte torde ock, med afseende på

närvarande förhållanden och så länge valbarheten till ledamot af Andra Kammar-
 ren anses böra vara fästad vid valkretsen, så att ingen utom densamma får väl-
 jas, en begränsning af rättigheten att afsäga sig riksdagsmannaskapet vara af nö-
 den, emedan eljest vissa valkretsar, i följd deraf att möjligen endast ett ringa
 antal riksdagsmannavärfvet fullt vuxne personer inom dem funnes att tillgå, skulle
 kunna utsättas för nödvändigheten att välja en representant, som icke blott sak-
 nade valmännens förtroende, utan ock öfriga egenskaper, som för riksdagsmanna-
 kallets utöfvande vore af vigt. För det tvång, det allmänna sålunda fortfarande
 torde nödgas ålägga de enskilde medborgarne, har grundlagen å andra sidan
 sökt, såvidt möjligt var, hålla dem skadeslösa genom det riksdagsmannaarfvode,
 som tillkommer Andra Kammarrens ledamöter. Och skulle, detta oakadt, i ett
 eller annat fall inträffa, att de uppoffringar, riksdagsmannaskapet ålägger, blefve
 alltför kännbara, lära valmännen säkerligen vara villige att vid en af denna an-
 ledning uttalad önskan att vid riksdagsmannaval icke komma i åtanka, fästa allt
 det afseende, som med en tillbörlig omtanke för det allmännas intresse kan fören-
 nas. Högst sällsynta torde ock de fall vara, då någon med bestämd motvilja
 för riksdagsmannakallet blifvit på grund af här anmärkta lagstadgande nödgad
 att detsamma utöfva, hvarföre Utskottet, som funnit den föreslagna förändringen
 hvarken nödig eller nyttig, värdsamt hemställer,

att den ifrågavarande motionen icke måtte af Riksdagen bi-
 fallas.

Stockholm den 17 April 1868.

På Utskottets vägnar:

Th. Munck af Rosenschöld.

Ordförande.